

JAARVERSLAG 2023

STICHTING NWB FONDS

INHOUD

DEEL 1: BESTUURSVERSLAG	4
VOORUITBLIK	16
ORGANISATIE	20
ONDERTEKENING BESTUURSVERSLAG	22
DEEL 2: JAARREKENING	23
STAAT VAN BATEN EN LASTEN	24
ALGEMENE TOELICHTING OP DE JAARREKENING	25
ALGEMENE GRONDSLAGEN	26
GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA	27
GRONDSLAGEN VOOR BEPALING VAN HET RESULTAAT	28
TOELICHTING OP DE BALANS	29
TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN	30
SPECIFICATIE BUREAUKOSTEN	31
Tabel 1a 2023	34
ONDERTEKENING JAARREKENING	37

HET JAAR IN VOGELVLUCHT

In 2023 is de implementatie van de nieuwe koers van het fonds, gericht op het boosten van klimaatadaptatie op een natuur- en mensinclusieve manier, volop tot ontwikkeling gekomen. Het blijkt een schot in de roos om juist op dit thema een impuls te geven aan internationale waterschapsprojecten.

Een hele reeks nieuwe initiatieven is gestart die goed passen binnen de koers van het fonds. In diverse landen wordt gewerkt aan natuurlijke oplossingen zoals herbebossing om erosie en dichtslibben van watersystemen tegen te gaan. Vaak op vernieuwende manieren. In Tanzania is bijvoorbeeld de *NWB Fonds watershed reforestation tool* ontwikkeld samen met start-up FarmTree uit Wageningen. Met deze tool kan boomaanplant slim worden gecombineerd met cash crops, CO2 reductie en goed waterbeheer. De tool wordt inmiddels ook ingezet in Peru. In Burkina Faso worden *fertilizer trees* geplant: bomen die voedingsstoffen in de bodem brengen, zodat de landbouwproductie toeneemt. En in Ethiopie loopt een monitoringprogramma om grootschalige herbebossing door de overheid te optimaliseren.

Daarnaast ondersteunt het fonds projecten waarin nadrukkelijk naar stakeholders wordt geluisterd, die anders niet goed worden gehoord. In Kenia bijvoorbeeld is door middel van een *social search* in het Thika stroomgebied een breed gedragen plan voor het watersysteem ontwikkeld. Door herstel van relaties tussen stakeholders onderling en met de natuur, zijn tegengestelde belangen bij elkaar gebracht en is commitment voor de uitvoering gegroeid. In eSwatini is verkend hoe kleine boeren toegang kunnen krijgen tot druppelirrigatie, zodat 'de broodmand van het land' weer voedsel kan produceren. En in Zuid Afrika is onderzocht hoe boeren via slimme apps betrouwbare informatie kunnen krijgen over water en weer, zodat ze hun bedrijfsvoering daar op kunnen afstemmen en het water eerlijker wordt verdeeld.

In het KIWI Climate Game Changers programma zijn dit jaar waterschappers opgeleid om klimaatadaptatie te boosten in bestaande internationale projecten. KIWI staat voor Klimaat- en Innovatieprogramma Waterschappen Internationaal. De deelnemers leren hoe ze de impact van klimaatverandering op een gebied in beeld brengen, een relevant thema samen met stakeholders uitdiepen en daar vervolgens een project voor opzetten. De KIWI's zijn op werkbezoek in het buitenland geweest voor hun opdracht. Dat heeft geleid tot de eerste aanvragen bij het fonds en dat zullen er nog meer worden.

Het Focal Point Naturebased Solutions was al eerder opgericht om de toepassing van duurzame, natuurlijke oplossingen in het waterbeheer te stimuleren. Deze trekkersgroep heeft zijn rol goed vervuld en gaat de komende drie jaar door met haar activiteiten rond kennisontwikkeling en kennisdeling. Geïnspireerd door dit voorbeeld is nu ook een Focal Point Social Inclusion opgericht.

Het bureau heeft gewerkt aan verdere professionalisering en positionering van het NWB Fonds. Samen met het programmabureau Blue Deal en de Unie van Waterschappen is het fonds op tournee langs directies en besturen van de waterschappen. Ook is opnieuw de NWB award uitgereikt voor het beste filmpje over internationaal waterschapswerk. De eerste stappen zijn gezet om tot additionele financiering te komen voor internationale waterschapsprojecten, zodat de keten van idee tot uitvoering in de toekomst volledig kan worden ondersteund.

DEEL 1: BESTUURSVERSLAG

Het afgelopen jaar is er volop gewerkt aan internationale waterschapsprojecten met steun van het NWB Fonds. De coronacrisis met al zijn beperkingen lag ver achter ons. Het digitale werken is gewoon geworden en helpt bij het werken op afstand. Maar reizen was gelukkig ook weer mogelijk om projecten nieuwe impulsen te geven. Na het transitiejaar 2022 zijn ook in 2023 weer veel nieuwe initiatieven gestart die goed passen binnen de koers van het fonds om klimaatadaptatie een impuls te geven. Inmiddels is een hele reeks projecten in uitvoering. De tweede lichting deelnemers aan het KIWI programma, de Climate Game Changers, heeft gewerkt aan hun opdracht om klimaatadaptatie te boosten binnen bestaande partnerschappen zoals de Blue Deal. Dit heeft al geleid tot de eerste aanvragen bij het fonds.

KLIMAATADAPTATIE ALS LEIDRAAD

In december 2021 is een nieuwe lange termijn koers voor het NWB Fonds vastgesteld. Daarbij was voor het fonds belangrijk dat er een duidelijk profiel zou komen nu het Blue Deal programma (zie kader) goed uit de startblokken is gekomen. Actualiteiten, klimaat, duurzaamheid en impact waren daarbij belangrijke uitgangspunten. En er heeft een uitgebreide consultatie bij de waterschappen plaatsgevonden.

De koers van het NWB Fonds sluit aan op de actualiteit. In 2023 was de VN waterconferentie in New York onder leiding van Nederland, voor het eerst sinds 40 jaar. Daar werd benadrukt hoe belangrijk water is voor de realisatie van alle Sustainable Development Goals (SDG). Met een wereldwijde actie agenda als resultaat. Ook hebben rampen ons opnieuw met de neus op de feiten gedrukt: klimaatverandering is een realiteit met grote impact.

Een realiteit, die vaak al veel langer dagelijkse praktijk is in de landen waar waterschappen hun projecten uitvoeren. Nog los van de urgentie om CO2 uitstoot te verminderen is het voor veel buitenlandse partners van groot belang dat er voldoende aandacht is voor klimaatadaptatie. Dit vraagt om voldoende capaciteit, kennis en financiering binnen de internationale projecten van de waterschappen.

Het NWB Fonds springt hierop in met een proactieve benadering en investeert in projecten en capaciteit. Op deze manier dragen we vanuit integraal waterbeheer bij aan klimaatadaptatie en zorgen we actief voor nieuwe kennis en de bevordering van opschaalbare en werkzame oplossingen.

De nieuwe koers is inmiddels twee jaar in uitvoering en blijkt een goede keuze: het aantal aanvragen is fors toegenomen.

Blue Deal en het NWB Fonds

Sinds 2018 bestaat er een Blue Deal programma. Dit programma is mede met financiering van het NWB Fonds tot stand gekomen en heeft als hoofddoelstelling om 20 miljoen mensen te helpen aan schoon, voldoende en veilig water. Daarmee draagt het Blue Deal programma actief bij aan de Sustainable Development Goals (SDG); het loopt tot en met 2030. Het Blue Deal programma is op dit moment de grootste co-financier van de internationale waterschapsprojecten.

Met de komst van de Blue Deal is er voor waterschappen meer financiële ruimte gekomen vanuit het Rijk om internationale samenwerking vorm te geven. Het Rijk is nu hoofdfinancier van de projecten waar het NWB Fonds dat voor 2018 was. Dit heeft logischerwijs invloed op de positie van het fonds en hoe de beschikbare middelen kunnen worden ingezet.

Afgelopen jaren heeft het NWB Fonds een groot deel van haar budget besteed aan de ontwikkeling van de Blue Deal. Bijvoorbeeld door financiering van het YEP-programma en impulsen op het gebied van communicatie, leren en professionaliseren. De Blue Deal staat mede daardoor goed gesteld voor de 2^e fase van het programma, die in 2023 start.

Vanaf 2022 richt het fonds zich specifiek op klimaatadaptatie op een duurzame en mensinclusieve manier. Het ondersteunt daarmee de 'cross-cutting themes' van de Blue Deal (klimaatadaptatie en inclusiviteit). De KIWI's draaien mee in Blue Deal partnerschappen met een eigen opdracht rond klimaat. Daarnaast betaalt het fonds mee aan het Blue Deal YEP programma.

NATUURLIJKE OPLOSSINGEN ZOEKEN

Door klimaatverandering neemt niet alleen droogte toe maar ook zware neerslag en dus erosie. Het is daardoor een groeiend probleem: water wordt niet goed vastgehouden en riviersystemen, dammen en andere installaties slibben dicht. Herbebossing is een natuurlijke manier om dit proces tegen te gaan en watersystemen gezond te houden. Als herbebossing goed wordt aangepakt, kan het ook bijdragen aan landbouwproductie en voedselzekerheid in arme regio's en zelfs aan CO2 reductie voor bedrijven via *carbon credits*. Het NWB Fonds ondersteunt diverse projecten rond deze natuurlijke oplossingen.

Project Tanzania Farm Tree tool

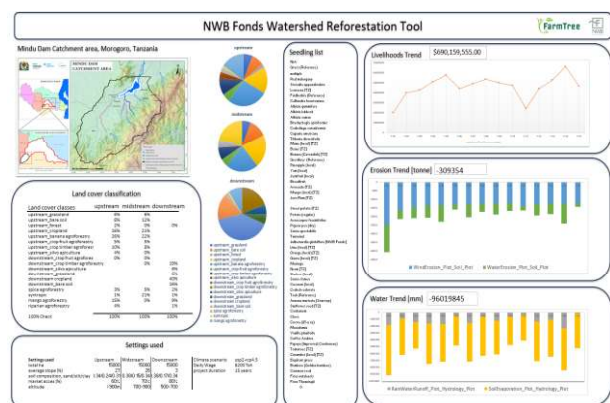
In Tanzania wordt gewerkt aan ontwikkeling van een *decision support tool* voor effectieve herbebossing. Achterliggende doel van dit project is het borgen van klimaatbestendige drinkwatervoorziening in het Mindu stroomgebied in Tanzania. De vraag is hier hoe herbebossing naast erosiebestrijding ook kan bijdragen aan lokale landbouw en wat de impact is op het watersysteem op korte en lange termijn. Start-up FarmTree uit Wageningen heeft een tool ontwikkeld die de businesscase inzichtelijk maakt van combinaties van lokale bomen en cash crops voor kleine boeren.

In dit project wordt de tool gekoppeld aan de waterbalans, zodat de gevolgen van teeltkeuzes voor de watervoorraad ook inzichtelijk worden en hier op kan worden gestuurd bij het waterbeheer. Het NWB Fonds is een strategische samenwerking aangegaan met FarmTree; daarmee wordt het gebruik van de tool in andere waterschapsprojecten tot 2030 onder gunstige condities mogelijk. De eerste versie van de tool is opgeleverd en wordt nu ook elders ingezet en doorontwikkeld.

Project Peru Piura

Dit project onderzoekt de haalbaarheid van duurzame herbebossing in twee gebieden van de Piura regio. Herbebossing is in deze regio belangrijk voor het reguleren van de waterafvoer en tegengaan van erosie. In het ene gebied moet het beheer worden verbeterd van bestaande herbebossing en in het andere gebied moet de herbebossing nog plaatsvinden.

Doel is om te bepalen hoe toepassing van *carbon credits* en *agroforestry* met de *NWB Fonds watershed reforestation tool* hierbij kunnen helpen. Het initiatief bouwt daarmee voort op inzichten en tools die met steun van het NWB Fonds zijn ontwikkeld. Het komt voort uit de gebiedsscan van een KIWI en sluit aan op behoeften van lokale partners. Onderdeel is het verbeteren van levensonderhoud voor de lokale gemeenschap door *agroforestry*. Voor Nederland zijn er lessen te leren over groen-blauwe diensten.

Project Ethiopie Abbay WISE NbS

De Ethiopische overheid wil op grote schaal gaan investeren in herbebossing door het zogenaamde Green Legacy Initiative. Een mooie kans voor deze *naturebased solution*. Ook hier is van belang dat bomen zorgvuldig worden geplant op een manier die positieve impact heeft op het waterbeheer en de leefbaarheid. In de Abbay regio zal daarom vier jaar lang worden gemonitord wat de gevolgen van boomaanplant zijn voor enerzijds waterkwaliteit en waterkwantiteit en anderzijds de inbedding in lokale gemeenschappen.

Deze regio kampt met erosie en sedimentatie als gevolg van slecht grondgebruik en toenemende fluctuatie in neerslag. Heraanplant van bomen kan dit tegengaan en de grondwatervoorraad herstellen. Ook zal worden gekeken welke rol lokale autoriteiten en partners kunnen vervullen en of samenwerking met het ambassade programma in Ethiopie mogelijk is. De uitkomsten moeten een businesscase opleveren voor duurzame en effectieve implementatie van het Green Legacy Initiative.

Project Ghana dammen

Verziltiging van rivieren en dammen is een groot probleem in Ghana. Men is voor de watervoorziening sterk afhankelijk van de watervoorraden achter deze dammen. In het bovenstrooms gebied van de Weiija dam is onderzoek gedaan naar de belangrijkste oorzaken en oplossingen om deze problematiek aan te pakken. Daaruit blijkt dat illegale mijnbouw en landbouw op rivieroeveren leidt tot vervuiling. Bevolkingsgroei en klimaatverandering verergeren deze problematiek. Het advies is een integrale aanpak bestaande uit: strikte handhaving op illegale activiteiten, uitbaggeren van het stuwmeer en herbebossing op oevers om verziltiging in de toekomst tegen te gaan. Vergelijkbaar onderzoek voor drie andere grote dammen in Ghana wordt voorbereid, als onderbouwing voor de financiering van een uitvoeringsprogramma.

Project Burkina Faso fertilizer trees

In Burkina Faso wordt specifiek onderzoek gedaan naar de aanplant van *fertilizer trees*. Deze boomsoorten dragen niet alleen bij aan het vasthouden van bodem en water, ze binden ook stikstof en andere voedingsstoffen en brengen die via hun wortels in de bodem. Die wordt waardoor vruchtbaarder zodat landbouwgewassen er beter kunnen groeien. De aanplant van bomen wordt gecombineerd met *cash crops* en verschillende soorten *fertilizer trees* worden vergeleken. De pilot wordt uitgevoerd samen met de universiteit van Ouagadougou. De eerste resultaten zijn veelbelovend: de opbrengst van landbouwgewassen met het schaarse water is fors gestegen en het overlevingspercentage van de aangeplante bomen ook. Omdat de lokale bevolking direct meerwaarde ervaart voor het eigen levensonderhoud, is er veel draagvlak voor de boomaanplant. Dit project is een voorbeeld van het verbinden van waterbeheer-maatregelen met sociaal-economische behoeften.

Project Laos Luang Namtha

Het noorden van Laos kampt in toenemende mate met modderstromen als gevolg van zware regenval. Weersextremen zoals zware regenval nemen toe door klimaatverandering. Onderzoek is gewenst naar kansrijke maatregelen en bijbehorende locaties ter bescherming van infrastructuur en inwoners tegen deze zogenaamde pluvial flooding. Het betreft integraal waterbeheer als aanvulling op een bestaand drinkwaterproject in het kader van het WaterWorx programma in de provincie Luang Namtha. Het project is recent gestart en de eerste resultaten worden afgewacht.

STAKEHOLDERS EEN STEM GEVEN

Project Kenia social search

De Thika rivier in Kenia is niet alleen de levensader voor de watervoorziening van inwoners van Nairobi, maar ook voor waterkrachtcentrales, grote landbouwbedrijven, bloemenkwekers, thee- en koffiebedrijven. Daarnaast maken kleine boeren en lokale gemeenschappen al eeuwen gebruik van het steeds schaarser wordende water. Door klimaatverandering, bevolkingsgroei, toenemende irrigatie en ontbossing kan in droge periodes nauwelijks worden voorzien in de waterbehoefte. Het identificeren van de knelpunten en het implementeren van grootschalige maatregelen is complex, gezien de vele belangen. Het vraagt een open systeembenadering, waarbij alle belanghebbenden zorgvuldig worden betrokken. Naast technische kennis is ook inzicht in sociale en klimatologische systemen nodig.

Daarom is een *social search* traject ingezet, een manier om de gemeenschap van stakeholders samen lerend en plannend in stelling te brengen gebaseerd op de principes van *social ecological design*. Herstel van relaties met elkaar en met de natuur vormen daarbij de sleutel. The Embassy of the Earth is ingeschakeld als procesbegeleider; dit is een organisatie die gespecialiseerd is in deze aanpak.

Tijdens een intensief driedaags basecamp hebben stakeholders samen de volgende resultaten bereikt:

1. Een gedeelde visie op de meest wenselijke toekomst van het Thika stroomgebied, met als motto: *Bring back the Njururi*. De njururi is een lokaal kevertje dat symbool staat voor een gezond ecosysteem; het is daarmee een heldere en motiverende doelstelling.
2. Betere samenwerking tussen overheidsinstellingen, private sector partijen en lokale gemeenschappen
3. Een permanente coördinatieraad, die de uitvoering van de afgesproken acties en effectieve relaties met de belangrijkste belanghebbenden bewaakt en ondersteunt.

De *social search* is zo succesvol gebleken, dat deze aanpak op verzoek van de overheid nu ook wordt toegepast op andere delen van de Nairobi rivier.

Project Ethiopie waste water wetlands

Binnen Blue Deal partnerschap Ethiopië Waste Water wordt geëxperimenteerd met *wetlands* als zuivering voor afvalwater. Doel is de ongecontroleerde afstroming van afvalwater naar het oppervlaktewater uit overlopende septic tanks van woonwijken te beperken door wetlands aan te leggen en het effect daarvan te monitoren. In de huidige situatie is niet allen sprake van oppervlaktewatervervuiling van het naastgelegen stuwmeer, maar ook van gezondheidsrisico's in de woonwijk voor bijvoorbeeld spelende kinderen en mensen met een kwetsbare gezondheid.

Het project is een interessante studie naar deze *naturebased solution* als praktische oplossing voor afvalwaterzuivering bij afwezigheid van riolering en rioolwaterzuiveringsinstallaties (rwzi). Naast de technische kant wordt aandacht besteed aan sociaal-economische aspecten, zoals betrokkenheid van de bewoners in de betreffende woonwijken. De *wetlands* zijn inmiddels aangelegd en de bewoners ervaren direct verbetering van de situatie. De maatregel zou op grote schaal een oplossing kunnen bieden voor de afvalwaterproblematiek in Ethiopië. Verdere implementatie zal worden verkend.

Project Zuid Afrika Colwami / Protea

In Zuid Afrika ontbreekt het aan betrouwbare informatie over water en weer en daar hebben inwoners en bedrijven veel last van. Het niet goed kunnen voorspellen van noodweer leidt bijvoorbeeld tot grote schade aan woningen, bedrijfsgebouwen en oogsten. Deze studie betreft een verkenning naar de ontwikkeling van een beslissingsondersteunende tool voor watermanagers en boeren in de Western Cape provincie. Het initiatief bouwt voort op informatiesysteem Hydronet dat reeds wordt gebruikt in Zuid Afrika en op pilots zoals Slim Water Management rond het Amsterdam-Rijnkanaal en Noordzeekanaal. Tijdens workshops bleek dat er grote behoefte is aan betere informatie, met name bij kleine en middelgrote boeren; de grote commerciële bedrijven redden zich meestal wel. Betere informatie en gezamenlijk inzicht in het watersysteem maakt een eerlijker waterverdeling mogelijk.

Het project had de naam Collaborative Watermanagement Initiative (Colwami) maar is omgedoopt naar Protea door de Zuid Afrikanen. Protea is de nationale bloem van Zuid Afrika die symbool staat voor een duurzaam ecosysteem. Het Department of Water and Sanitation wil graag dat het project wordt gerealiseerd. Er zijn daarom gesprekken gestart met grote investeerders over financiering van het vervolg: uitbreiding van het monitoringnetwerk van de nationale weerdienst en regionale waterbeheerders, ontwikkeling van een appstore en regionale implementatie trajecten.

Project eSwatini climate smart agriculture

Twee KIWI's hebben samen met het Blue Deal partnerschap in eSwatini een verkenning uitgevoerd naar het opzetten van een financieerbaar projectvoorstel voor druppelirrigatie voor kleine boeren in de Lomati regio van eSwatini. Zij hebben moeilijk toegang tot financiering ten opzichte van grote boeren. Met druppelirrigatie kan namelijk veel efficiënter gebruik worden gemaakt van het steeds schaarser wordende water. Versterking van de landbouw in deze regio (de broodmand van eSwatini) draagt bij aan voedselvoorziening en bestrijding van armoede en werkloosheid. Insteek is een bestaande techniek

toepasbaar en toegankelijk maken voor kleine boeren: *irrigation as a service*. De verkenning heeft uitgewezen dat dit een pakket aan maatregelen vraagt: watertoevoer naar perceelgrenzen, aanleg van druppelirrigatiesystemen, energievoorziening voor pompen via zonnepanelen, een collectieve serviceorganisatie en ondersteuning door de nationale waterautoriteit. Op basis van de businesscase wordt nu financiering gezocht voor de vervolgstappen. Mogelijk kan dit samen met de aangrenzende regio in Zuid Afrika, waar een vergelijkbare uitdaging speelt.

Project Tanzania waterfund

In het Mindu stroomgebied van Tanzania wordt onderzocht hoe een waterfonds kan helpen bij een eerlijke waterverdeling tussen stakeholders. Uitgangspunt is dat alle belanghebbenden bovenstrooms en benedenstrooms inbreng leveren en voordeel hebben, in natura of financieel, zodat alle noodzakelijke beheermaatregelen kunnen worden gerealiseerd.

In principe is het opzetten van een waterfonds complex, maar in dit geval is het schaalniveau beperkt en gefocust op lokale stakeholders. Ook kan worden meegelift op ervaringen in het aangrenzende Tana stroomgebied. De juridische en beleidsmatige aanpak is dus niet helemaal nieuw voor Tanzania. Lokale partijen zijn geïnteresseerd en gecommitteerd op zowel publiek, privaat als NGO niveau. Dat is een stevige basis voor haalbaarheid, aanpak en financiering. Deze studie kan een bron van inspiratie worden voor andere Blue Deal partnerschappen voor wat betreft het duurzaam financieren van waterbeheersmaatregelen en daarmee klimaatadaptatie.

PROFESSIONALS TRAINEN

Versterken van de capaciteit is belangrijk voor de uitvoering van internationale waterschapsprojecten en professionalisering van de watersector in andere landen. Het NWB Fonds ondersteunt daarom de training van waterschappers op het gebied van klimaatadaptatie via het KIWI programma. En draagt bij aan de opleiding van jonge professionals in het buitenland via het YEP programma. Een bijzonder initiatief om de watersector te steunen is de verkenning naar een kennisplatform voor waterbeheerders op eilanden in de Caraïben, Europa en de Pacific.

KIWI programma

Het KIWI programma is een initiatief van het NWB Fonds waarbij waterschappers samen leren en oefenen om internationale projecten van het waterschap op een hoogwaardige manier uit te kunnen blijven voeren. KIWI staat voor Klimaat- en Innovatieprogramma Waterschappen Internationaal (voorheen:

Kennismakings- en Introductieprogramma Waterschappen Internationaal). De deelnemers vormen een hechte groep die onderling de verbinding zoekt op tal van thema's rondom het internationale werk.

Zo bouwen we gestaag aan een gemeenschap van gekwalificeerde waterschappers voor internationaal werk. De opzet van het tweede KIWI programma is in overleg met de partnerschapsmanagers van de Blue Deal tot stand gekomen met het oog op een goede inbedding. Vanaf 2022 ligt de focus op klimaat-adaptatie; deze groep wordt daarom de *KIWI Climate Game Changers* genoemd. De vorige groep noemt zichzelf met terugwerkende kracht de *KIWI Originals*.

Elke KIWI is nu voor de duur van het gehele programma verbonden aan een bepaald partnerschap en gaat daar kansen voor klimaatadaptatie verkennen. Om te beginnen door een gebiedsscan (wat is de impact van klimaatverandering op een regio en welke maatregelen vinden al plaats). Daarna door verdieping op een

relevant thema (wat is relevant en waarvoor is draagvlak). En tenslotte door het ontwikkelen van een concreet projectvoorstel (partijen en middelen bij elkaar krijgen).

Afgelopen jaar zijn de KIWI's hier volop mee aan de slag gegaan. Afhankelijk van de situatie in het land, verloopt hun opdracht sneller of langzamer. In enkele gevallen is er al een aanvraag voor cofinanciering ingediend en toegekend door het NWB Fonds; zie het overzicht van projecten. De verwachting dat KIWI's klimaatadaptatie projecten gaan ontwikkelen en uitvoeren wordt hiermee waargemaakt. Deze lijn zal in 2024 worden voortgezet. Dan zal ook het lopende KIWI programma worden afgerond en geëvalueerd, als basis voor een eventueel nieuw KIWI programma vanaf 2025.

Deelname aan het KIWI programma vraagt van een deelnemer 600 uur in twee jaar; per waterschap mag maximaal 1 deelnemer meedoen. Als tegemoetkoming voor de ureninzet ontvangt een waterschap een vergoeding van €20.000,-; bedoeling hiervan is de drempel voor deelname te verlagen. Aan het huidige KIWI programma doen 20 waterschappen mee, zodat deze vergoedingen een aanzienlijk deel van de kosten uitmaken (€400.000,-). De vraag is of een dergelijke regeling in de toekomst nog wenselijk is; dat zal bij de evaluatie worden meegenomen.

Blue Deal YEP programma

Het NWB Fonds investeert in het Blue Deal YEP programma 2022-2024 om de capaciteit van de watersector in andere landen te versterken. De deelnemers zijn een groep van 20 lokale Young Expert Professionals (YEP-ers) binnen Blue Deal projecten van de waterschappen. Inzet van lokale YEP-pers is zeer waardevol gebleken, omdat zij als *boots on the ground* voor continuïteit ter plaatse zorgen. In het YEP programma wordt op verzoek van het fonds aandacht besteed aan klimaatadaptatie, en er wordt een link gelegd met het KIWI programma.

De cofinanciering van de YEP-pers in het Blue Deal programma door het NWB Fonds bedraagt 25% van de totale kosten. Voor het overige is de cofinanciering van nieuwe YEP-pers via het Blue Deal programma geregeld. De inzet van de YEP-pers is hiermee geborgd tot en met medio 2026 via het lopende en volgende YEP programma. Met het programmabureau Blue Deal is afgesproken dat zij het YEP programma daarna zelfstandig financieren dan wel alternatieve financiering zoeken.

Platform CEP eilanden

Een bijzonder initiatief is de verkenning naar het opzetten van kennisuitwisseling voor waterbeheerders op eilanden in de Caraïben, Europa en de Pacific. Veel eilanden ervaren nu al de gevolgen van klimaatverandering door zeespiegelstijging en deze problematiek wordt steeds ernstiger. Lokale waterbeheerders werken vaak letterlijk en figuurlijk op een eiland; ze hebben daarom behoefte aan professionele uitwisseling. In deze verkenning wordt geïnventariseerd waar de kennisbehoefte precies zit en welke vorm van uitwisseling goed past, gezien de grote diversiteit aan eilanden, klimaten, tijdzones etc. Samen met studenten zijn pilots rond verzilting en kustbescherming opgezet op Curaçao en Texel; hierover zullen webinars worden georganiseerd en geëvalueerd.

NATURE BASED SOLUTIONS EN SOCIAL INCLUSION BOOSTEN

Het NWB Fonds streeft naar klimaatadaptatie op een natuur- en mensinclusieve manier en ondersteunt daarom twee focal points: trekkersgroepen die zich inzetten voor kennisontwikkeling en kennisdeling rond deze thema's en de toepassing daarvan in waterschapsprojecten.

Focal Point Naturebased Solutions

Deze trekkersgroep richt zich op natuurlijke oplossingen voor watervraagstukken: *naturebased solutions*. Dat betekent een aanpak waarbij wordt gekeken naar de natuurlijke dynamiek in een gebied en hoe die kan worden ingezet. Dit als alternatief voor werken met staal en beton, wat minder goed is voor de natuur en vaak nog kostbaarder ook. In de praktijk valt hierbij te denken aan herbebossing, mangrove aanplant, natuurvriendelijke oevers en helofytenfilters, maar ook de bekende zandmotor om zandsuppletie te bewerkstelligen als kustverdediging. In Nederland is hiermee in het kader van *Building with Nature* en Ruimte voor de Rivier al de nodige ervaring opgedaan.

Uit lopende waterschapsprojecten blijkt dat *naturebased solutions* een belangrijke basis vormen voor integraal waterbeheer en de samenwerking bevorderen tussen relevante partijen. Door externe financiering komen stimulerende pilots van de grond, waarbij *Integrated Water Resource Management* (IWRM) in praktijk wordt gebracht. Financiering kan komen via geleverde ecosysteemdiensten, zoals investering in boom- of mangrove-aanplant door private partijen en verkoop van CO2 certificaten. Waterbeheer wordt op deze manier echt integraal en biedt daarmee ook een basis voor sociaal-economische ontwikkeling van gemeenschappen.

Door samen te werken met goede partners en de lokale bevolking op te leiden heeft o.a. herbebossing een kans om op lange termijn impact te realiseren.

Het focal point heeft de afgelopen jaren pilots uitgevoerd (zie hieronder) en een *Community of Practice* (CoP) opgezet, waarin kennis en ervaringen worden gedeeld door workshops en webinars. De komende drie jaar is het streven om in elke Blue Deal partnerschap tenminste een *naturebased solution* in uitvoering te hebben. In een aantal projecten is dit reeds het geval.

Als onderdeel van het Focal Point Naturebased Solutions ondersteunt het NWB Fonds twee pilots binnen het Blue Deal partnerschap Ghana. Hierbij gaat het specifiek om:

1. Een haalbaarheidsstudie om te onderzoeken of herbebossing in de droge gebieden van Afrika certificeerbare (en dus verkoopbare) *carbon credits* kan opleveren. De pilot bouwt voort op de ervaringen die zijn opgedaan met het lopende herbebossingstraject in Noord Ghana. Het rapport geeft aan dat herbebossing inderdaad een interessante businesscase kan zijn voor *impact investors*; hiermee is een vervolstraject ingezet.
2. Het opzetten van een project waarbij mangrove aanplant onderdeel is van een integrale kustmanagement aanpak in Zuid Ghana. Mangrove restauratie is dan vliegwiel voor het goed verankeren van watermanagement in de lokale gemeenschappen en kan als ecosysteemdienst zorgen voor deelfinanciering. **Afgelopen jaar zijn onderzoeken uitgevoerd naar hydrologie, boomsoorten, opzetten van bedrijfjes, betrekken van gemeenschappen etc. Op basis hiervan is een plan van aanpak uitgewerkt, dat nu in uitvoering gaat.**

Focal Point Social Inclusion

Geïnspireerd door het voorbeeld van het Focal Point Naturebased Solutions is door Wereld Waternet het initiatief genomen om samen met het programmabureau Blue Deal ook voor sociale inclusiviteit een focal point op te zetten. Beide zijn *cross-cutting themes* van de Blue Deal, ambitie en opzet zijn vergelijkbaar. Doel is een boost te geven aan ontwikkeling van kennis en methoden om inclusiviteit te bevorderen, en kennisdeling via een gelinkte *Community of Practice*. De komende drie jaar is het streven om in elk Blue Deal partnerschap inclusiviteit geïntegreerd te hebben in de activiteiten of tenminste een specifiek initiatief op het gebied van sociale inclusiviteit in uitvoering te hebben. Dit focal point start begin 2024.

NWB AWARD 2023

Dit jaar is de NWB award, een prijs voor het beste filmpje over internationaal waterschapswerk, voor de tweede keer uitgereikt. Het is namelijk belangrijk dat beter bekend wordt wat de waterschappen in het buitenland doen en dat we daar trots op mogen zijn. De NWB award vraagt daar aandacht voor. Het is de bedoeling dat de prijs jaarlijks wordt uitgereikt en een traditie wordt.

Deze keer waren negen filmpjes ingezonden over projecten in Afrika, Azië en Zuid Amerika rond het thema 'slim samenwerken met stakeholders'.

Een deskundige jury vanuit NWB Fonds, internationale waterwereld en professionele filmers, heeft daar een shortlist van 3 filmpjes uit geselecteerd. Via een digitale stemmodule konden vervolgens alle medewerkers van waterschappen en buitenlandse partners stemmen en de winnaar kiezen. Op 27 november j.l. is tijdens de netwerkdag van de Dutch Water Authorities, de winnaar bekend gemaakt: een filmpje over betere watervoorziening van de rijstbouw in Peru.

Volgend jaar wordt opnieuw een NWB award uitgereikt. In de tussentijd gaat het NWB Fonds het maken van filmpjes stimuleren en verder professionaliseren door het verzorgen van een masterclass in samenwerking met het programmabureau Blue Deal.

SAMENWERKING MET NWB BANK

Het NWB Fonds staat op afstand van de NWB bank en opereert als zelfstandige stichting. Wel is het NWB Fonds één van de manieren van de NWB Bank om invulling te geven aan hun beleid ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO). Bovendien wordt er door de bank veel waarde gehecht aan de Sustainable Development Goals (SDG). De activiteiten van het fonds passen daar goed bij. In 2023 is weer een lunchsessie georganiseerd voor medewerkers van de bank. Hier is een presentatie gegeven over projecten die door het fonds worden ondersteund en een discussie gevoerd over de mogelijkheden voor aanvullende financiering voor bijvoorbeeld aanleg en herstel van infrastructuur. Tijdens de lunchbijeenkomst bleek bij verschillende medewerkers van de bank interesse om een bijdrage te leveren aan de projecten van het fonds. De mogelijkheden hiervoor worden verder verkend.

BUITENBOORDMOTOR IN DRIEHOEK DWA, BLUE DEAL EN NWB FONDS

Het NWB Fonds heeft eind 2021 een nieuwe koers vastgesteld en daarbij gekozen voor een focus op klimaatadaptatie. De waterschappen hebben hun visie voor Dutch Water Authorities (DWA) in 2022 hernieuwd; er ligt nu meer nadruk op leren voor de eigen taakuitvoering, ook binnen Europa, naast het helpen met waterbeheer in andere landen. Voor de tweede fase van het Blue Deal programma is een raamwerk vastgelegd; men streeft naar meer resultaten en een verder professionalisering. Alles bij elkaar reden om de samenwerking te intensiveren en met een afgestemde aanpak de toekomst in te gaan om de impact van het internationale waterschapswerk verder te vergroten. Hiervoor is periodiek driehoeksoverleg ingevoerd. Dat is in 2023 voortgezet en verder vormgegeven.

Een van de initiatieven uit dit overleg is een tournee langs de besturen en directies van waterschappen, om het internationale werk onder de aandacht te brengen. In 2023 is opnieuw een bezoek gebracht aan vijf waterschappen; dat heeft bijgedragen aan de beeldvorming over het hernieuwde speelveld en de projecten. En het leidde tot waardevolle gesprekken over verbinding met organisaties en beleid.

Vanwege de waterschapsverkiezingen en wisselingen in de besturen, zijn nog niet alle waterschappen bezocht. In 2024 zal de tournee daarom worden voortgezet.

In het driehoeksoverleg heeft ook afstemming plaatsgevonden over de Nederlandse inbreng bij de VN conferentie over water in maart 2023 in New York. Met als uitkomst dat er aandacht nodig is voor de financiering van (achterstallig en structureel) beheer en onderhoud, om desinvestering in waterinfrastructuur te voorkomen. Dit ook als aanvulling op de governance van beheer en onderhoud waaraan wordt gewerkt in onder meer Blue Deal partnerschappen. In New York is een apart Blue Deal event rond dit thema georganiseerd als eerste stap in het agenderen van het vraagstuk en het vinden van partijen om pilots te starten. Het NWB Fonds is betrokken bij de follow-up van dit traject.

Namens de partijen in de driehoek heeft het NWB Fonds opdracht is verleend aan een expert om de mogelijkheden te verkennen voor het opzetten van een faciliteit die additionele geldstromen kan borgen naar waterschapsprojecten.

OVERZICHT PROJECTEN IN 2023

Het afgelopen jaar stond in het teken van verdere implementatie van de lange termijn koers van het NWB Fonds. De projecten portefeuille is gevuld met nieuwe aanvragen die passen binnen die koers. Daarnaast is het KIWI Climate Game Changers programma volop in uitvoering gegaan, en ook dat blijkt aanjager van nieuwe aanvragen voor cofinanciering van projecten. In 2023 zijn geen projecten afgerond. De administratieve afronding van projecten die in december 2023 aflopen, zal begin 2024 plaatsvinden. **Samen met de programmacommissie zal extra aandacht worden besteed aan de evaluatie van deze projecten** in het kader van continu verbeteren en leren en het in kaart brengen van de impact.

Lopende en nieuwe projecten	Korte toelichting
2102 Focal point Nature Based Solutions	Doel: boosten van naturebased solutions in waterschapsprojecten Looptijd: 25 juni 2021 – 31 dec 2023 (verlengd tot 1 juli 2024) Toekenning: €210.000,- Aanvrager/penvoerder: Amstel Gooi en Vecht (Wereld Waternet) Deelnemende waterschappen: alle
2201 KIWI Climate Game Changers	Doel: opleiden van waterschappers om klimaatadaptatie te boosten binnen internationale waterschapsprojecten Looptijd: 1 juni 2022 – 31 dec 2024 Toekenning: €800.000,- Aanvrager/penvoerder: programmabureau NWB Fonds Deelnemende waterschappen: alle

2202 Blue Deal YEP 2022-2024	Doel: opleiden van Young Expert Professionals in het buitenland om de lokale watersector en capaciteit voor Blue Deal partnerschappen te versterken. Looptijd: 1 sept 2022 – 1 juli 2024 Toekenning: €220.000,- Aanvrager/penvoerder: programmabureau Blue Deal Deelnemende waterschappen: alle
2203 NWB award	Doel: bekendheid van internationale waterschapsprojecten vergroten Looptijd: 1 juli 2022 – 31 dec 2026 Toekenning: €35.000,- Aanvrager/penvoerder: programmabureau NWB Fonds Deelnemende waterschappen: alle
2204 Kenia social search	Doel: ontwikkelen van een gedragen herstelplan voor het Thika stroomgebied volgens de social search methode Looptijd: 1 nov 2022 – 31 dec 2023 Toekenning: €99.799,- Aanvrager/penvoerder: Amstel Gooi en Vecht (Wereld Waternet) Deelnemende waterschappen: Amstel Gooi en Vecht (Wereld Waternet), Aa en Maas, De Stichtse Rijnlanden
2205 Tanzania FarmTree tool	Doel: ontwikkelen van een beslissingsondersteunende tool voor herbebossing voor landbouw, waterbeheer en CO2 reductie (NWB Fund Watershed Reforestation Tool) Looptijd: 1 dec 2022 – 31 dec 2024 Toekenning: €143.343,- (aanvullende afspraak: + vergoeding BTW €15.440,-) Aanvrager/penvoerder: Amstel Gooi en Vecht (Wereld Waternet) Deelnemende waterschappen: Amstel Gooi en Vecht (Wereld Waternet), Rivierenland, Hollands Noorderkwartier en Hollandse Delta
2206 Burkina Faso reforestation	Doel: onderzoek naar effecten van herbebossing met fertilizer trees op landbouw en waterbeheer Looptijd: 1 jan 2023 – 31 dec 2024 Toekenning: €78.100,- Aanvrager/penvoerder: Amstel Gooi en Vecht (Wereld Waternet) Deelnemende waterschappen: Amstel Gooi en Vecht (Wereld Waternet), Drents Overijsseltse Delta, Hunze en Aas, Noorderzijlvest
2207 Ethiopia wastewater wetlands	Doel: pilot met wetlands als waterzuivering voor woongebouwen bij afwezigheid van riolering en rwzi Looptijd: 1 jan 2023 – 30 juni 2025 Toekenning: €217.000,- Aanvrager/penvoerder: Amstel Gooi en Vecht (Wereld Waternet) Deelnemende waterschappen: Amstel Gooi en Vecht (Wereld Waternet), Zuiderzeeland, Aa en Maas, Hunze en Aas
2208 Platform CEP eilanden	Doel: verkenning naar het opzetten van een kennisuitwisselingsplatform voor waterbeheerders op eilanden in Caraïben, Europa en Pacific Looptijd: 1 jan 2023 – 31 dec 2023 (verlengd tot 1 juli 2024) Toekenning: €24.940,- Aanvrager/penvoerder: Hollands Noorderkwartier Deelnemende waterschappen: Hollands Noorderkwartier
2301 Tanzania waterfund	Doel: verkenning naar het opzetten van een waterfonds in het Mindu stroomgebied Looptijd: 1 maart 2023 – 31 dec 2023 Toekenning: €25.000,- Aanvrager/penvoerder: Amstel Gooi en Vecht (Wereld Waternet) Deelnemende waterschappen: Amstel Gooi en Vecht (Wereld Waternet), Rivierenland, Hollands Noorderkwartier en Hollandse Delta
2302 ESwatin climate smart agriculture	Doel: verkenning naar aanleg en beheer van druppelirrigatie (irrigation as a service) voor kleine boeren in het noorden van eSwatini met oog op efficient watergebruik en vergroten van voedselzekerheid (n.a.v. KIWI opdracht) Looptijd: 1 maart 2023 – 1 juli 2024 Toekenning: €25.000,- Aanvrager/penvoerder: Vechtstromen Deelnemende waterschappen: Vechtstromen, Drents Overijsseltse Delta, Limburg, Fryslan

<p>2303 Zuid Afrika Colwami</p>	<p>Doel: verkenning naar informatiebehoefte over weer en water van boeren met oog op eerlijke waterverdeling, efficiënt watergebruik en risicoreductie (n.a.v. KIWI opdracht) Looptijd: 1 mei 2023 – 31 dec 2023 Toekenning: €27.664,- Aanvrager/penvoerder: Rivierenland Deelnemende waterschappen: Rivierenland, Hollandse Delta, Drents Overijsseltse Delta, Brabantse Delta, Rijnland, Delfland, Dommel, Limburg, Vallei en Veluwe, De Stichtse Rijnlanden, Hunze en Aas</p>
<p>2304 Ghana dammen</p>	<p>Doel: onderzoek naar bovenstroomse maatregelen om dichtslibben van Weija Dam en rivier te voorkomen/beperken Looptijd: 1 juni 2023 – 1 juni 2024 Toekenning: €20.000,- Aanvrager/penvoerder: Aa en Maas Deelnemende waterschappen: Aa en Maas, Amstel Gooi en Vecht, Drents Overijsseltse Delta, Hunze en Aas, Brabantse Delta, Noorderzijlvest, Hollandse Delta</p>
<p>2305 Focal point Nature Based Solutions - doorontwikkeling</p>	<p>Doel: boosten van naturebased solutions in waterschapsprojecten Looptijd: 1 jan 2024 - 1 jan 2027 Toekenning: €277.500,- Aanvrager: Amstel Gooi en Vecht (Wereld Waternet) Deelnemende waterschappen: alle</p>
<p>2306 Ethiopia Abbay WISE Nbs</p>	<p>Doel: opzetten van een monitoringssysteem en organisatie om de effectiviteit en voorwaarden van herbebossing te bepalen, ter onderbouwing van grootschalige herbebossingsplannen Looptijd: 1 jan 2024 – 31 dec 2024 Toekenning: €243.700,- Aanvrager: Amstel Gooi en Vecht (Wereld Waternet) Deelnemende waterschappen: Amstel Gooi en Vecht (Wereld Waternet), Hollands Noorderkwartier</p>
<p>2307 Laos Luang Namtha</p>	<p>Doel: Onderzoek naar risicolocaties en specifieke naturebased solutions om erosie en schade aan watersysteem door zware regenval te beperken Looptijd: 1 jan 2024 – 31 dec 2024 Toekenning: €24.943,- Aanvrager: Amstel Gooi en Vecht (Wereld Waternet) Deelnemende waterschappen: Amstel Gooi en Vecht (Wereld Waternet), Limburg, Hollands Noorderkwartier</p>
<p>2308 Peru Piura</p>	<p>Doel: verkenning van herbebossing in Piura regio met gebruik van de Farm Tree tool en carbon credits Looptijd: 1 jan 2024 – 31 dec 2024 Toekenning: €25.000,- Aanvrager: Noorderzijlvest Deelnemende waterschappen: Noorderzijlvest, Hunze en Aas, Rivierenland</p>
<p>2309 Focal Point social inclusion</p>	<p>Doel: boosten van social inclusion in waterschapsprojecten Looptijd: 1 jan 2024 - 1 jan 2027 Toekenning: €277.500,- Aanvrager: Amstel Gooi en Vecht (Wereld Waternet) Deelnemende waterschappen: alle</p>
<p>2310 Blue Deal YEP 2024-2026</p>	<p>Doel: opleiden van Young Expert Professionals in het buitenland om de lokale watersector en capaciteit voor Blue Deal partnerschappen te versterken. Looptijd: 1 aug 2024 – 31 aug 2026 Toekenning: €240.000,- Aanvrager: programmabureau Blue Deal Deelnemende waterschappen: alle</p>

VOORUITBLIK

De koers van het NWB Fonds is gericht op het bijdragen aan integraal waterbeheer met een focus op klimaatadaptatie op een natuur- en mensinclusieve manier. De implementatie van deze koers zal in 2024 worden voorgezet, met enkele accenten naar aanleiding van de evaluatie die vorig jaar heeft plaatsgevonden. De speerpunten voor 2024 zijn als volgt.

A. Uitbreiden en versterken projectenportefeuille.

Het streven is om het aantal projecten dat door het fonds financieel wordt ondersteund verder uit te breiden binnen de beschikbare middelen (financieel kader van begroting in liquiditeitsprognose), om zo de doelstellingen van de nieuwe koers te realiseren. Gezien de toestroom van aanvragen afgelopen jaar en de afnemende financiële middelen, zal de programmacommissie kritischer moeten kijken naar de relatie met de koers van het fonds en de impact. We moeten selectiever worden en de impact van projecten moet worden vergroot. Dat kan door het vliegwieleffect: verbinden van lokale initiatieven, delen van uitkomsten voor bredere toepassing en koppelen van projecten aan de kennisagenda in Nederland. En het daarvoor aangaan van strategische partnerschappen zoals met Farm Tree voor de *reforestation tool*; dat blijkt een stimulans om uitkomsten van andere projecten te gebruiken. Voor de *social search* methode is dit ook het verkennen waard. Nieuwe projecten kunnen binnenkomen via Blue Deal, KIWI programma of netwerken daarbuiten. De programmamanager zal hiervoor actief blijven netwerken bij projectleiders en buitenlandcoördinatoren van de waterschappen.

B. Capaciteitsopbouw in Nederland en het buitenland

In het KIWI Climate Game Changers programma worden waterschappers getraind om klimaatadaptatie te boosten in bestaande internationale projecten zoals binnen de Blue Deal. Het is in september 2022 gestart en loopt twee jaar. Afronding zal plaatsvinden in september 2024, met een uitloop tot het einde van het jaar voor afrondende activiteiten. Bedoeling is dat KIWI's nieuwe projectvoorstellen gaan ontwikkelen die voor cofinanciering kunnen worden ingediend bij het NWB Fonds; de eerste voorstellen zijn in 2023 al binnengekomen, in 2024 worden er nog meer verwacht.

Het KIWI programma zal in de tweede helft van 2024 worden geëvalueerd. Op basis daarvan zal de opzet voor een eventueel volgende KIWI programma worden uitgewerkt. Aansluiting op de behoeften van de Blue Deal partnerschappen, het leerprogramma van het programmabureau Blue Deal en het buitenlandbeleid van de waterschappen zijn daarbij aandachtspunten. Een derde KIWI programma zou in het najaar van 2025 kunnen starten. Of later indien blijkt dat het verstandiger is om de oogst aan projectaanvragen eerst te verwerken of omdat de absorptiecapaciteit van de Blue Deal partnerschappen voor nieuwe medewerkers is bereikt.

Lokale capaciteit in het buitenland wordt versterkt door cofinanciering van het Blue Deal YEP programma, zowel het lopende YEP programma in 2022-2024 als het nieuwe YEP programma in 2024-2026. In het YEP programma worden lokale Young Expert Professionals (YEP-ers) vanuit verschillende landen getraind om een bijdrage te leveren aan de Blue Deal en de watersector van hun land.

C. Kennisontwikkeling en kennisdeling

Het fonds wil vooral kennisopbouw en kennisdeling bevorderen voor wat betreft klimaatadaptatie met *naturebased solutions* en *social inclusion*. Beide zijn *cross-cutting themes* van de Blue Deal, en voor beide is inmiddels een focal point opgericht met financiering van het fonds. Voor *naturebased solutions* gaat het om doorontwikkeling, voor *social inclusion* om een nieuw initiatief dat in 2024 start. In beide gevallen is er een trekker vanuit Wereld Waternet en een koppeling met de Blue Deal *community of practice* voor het betreffende thema. Het bureau zal de uitvoering actief volgen.

D. Speelveld versterken

Het speelveld voor internationale waterschapsprojecten wordt in belangrijke mate bepaald door de Unie van Waterschappen (DWA = Dutch Water Authorities), het programmabureau Blue Deal en het NWB Fonds. Afgelopen jaar is geïnvesteerd in het versterken van de samenwerking in deze driehoek, teneinde de internationale projecten nog beter te ondersteunen, ieder vanuit zijn eigen rol. Deze lijn zal volgend jaar worden voortgezet. De samenwerking betreft onder meer de jaarlijkse netwerkdag, het leerprogramma internationaal, de tournee langs de waterschapsbesturen, ontwikkeling van een gezamenlijk communicatie portaal en implementatie van de DWA visie.

De NWB award verdient bijzondere aandacht in dit verband. Het fonds blijft krachtig stimuleren dat er door waterschappers veelvuldig en op een enthousiaste en begrijpelijke manier over het internationale werk wordt gecommuniceerd. Achterliggende doel is om zo de bekendheid van het internationale waterschapswerk te vergroten, wat het draagvlak en de beschikbare capaciteit ten goede komt. Daarom volgt het komende jaar de derde editie van de NWB Award waarin korte video's wedijveren om de trofee. Het fonds zal training en begeleiding van de deelnemers stimuleren in afstemming met het programmabureau Blue Deal.

E. Additionele financiering

Uit gesprekken met het programmabureau en partnerschapsmanagers van de Blue Deal blijkt dat het NWB Fonds voorziet in een belangrijke behoefte aan aanvullende financiering. De Blue Deal levert immers mensen maar geen geld voor investeringen, terwijl daar wel behoefte aan ontstaat naarmate een partnerschap zich ontwikkelt. Het NWB Fonds helpt bij het financieren van de eerste stappen van ideeën naar uitvoering. Vaak betreft dit *prefeasibility studies* en pilots. Er is echter behoefte aan hulp bij aanvullende financiering voor de vervolgstappen, bijvoorbeeld voor *feasibility studies* die een aanvraag voor grote investeringen mogelijk maken. Denk aan herstel of aanleg van water infrastructuur die niet door de Blue Deal of het NWB fonds kunnen worden wordt betaald.

Het fonds wil in 2024 twee dingen doen om additionele financiering te ontsluiten.

1. Vergroten van het eigen budget door uitbreiding van het stamvermogen waarvan zij rente ontvangt in overleg met de NWB Bank. Dit vraagt overleg met de directie en afstemming met de grootaandeelhouders in de Algemene Leden Vergadering (ALV) voorafgaand aan de jaarlijkse vergadering.
2. Opzetten van een financiële faciliteit die geldstromen van grote investeerders ontsluit voor internationale waterschapsprojecten. In overleg met de driehoek van NWB Fonds, Unie van Waterschappen en programmabureau Blue Deal is opdracht verleend aan een extern deskundige om een plan van aanpak uit te werken. De resultaten van deze opdracht worden in de loop van 2024 verwacht en zullen dan ter besluitvorming worden voorgelegd aan de betrokken partijen.

BEGROTING 2024

De begroting voor 2024 kunt u vinden op de volgende pagina.

Deze tabel laat de begroting voor 2024 zien zoals vastgesteld door het bestuur op 11 december 2023. Dit is mede gebaseerd op de geprognoseerde uitgaven voor 2023 ten tijde van het vaststellen van de begroting.

BEGROTING 2024		Prognose 2023
Inkomsten - rente over vermogen		
Startdatum 3 mei 2016 met onbepaalde looptijd	Rente %	
Rente Tier-1 lening	4,025% € 20.500.000	€ 825.125
Rente betaalrekening		€ 4.250
Totale inkomsten boekjaar		€ 829.375

Begroting 2024	Doorkijk 2025	Doorkijk 2026	Doorkijk 2027
€ 825.125	€ 825.125	€ 825.125	€ 825.125
€ 4.250	€ 4.250	€ 4.250	€ 4.250
€ 829.375	€ 829.375	€ 829.375	€ 829.375

Uitgaven operationeel		
Bureau, directeur		€ 31.792
Bureau, programmamanager		€ 62.768
Bureau, financiële administratie en secretariaat		€ 0
Bureau, bestuurs- en programmakosten		€ 3.000
Congressen, symposia en netwerkdagen		€ 7.500
Reis- en verblijfkosten		€ 3.600
Communicatie, website en publicaties		€ 290
Bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering		€ 605
Bankkosten		€ 48
Giften		€ 0
Overige kosten (instellingskosten)		€ 0
Accountantskosten		€ 14.954
Onderzoek financiële faciliteit		€ 18.150
Totaal uitgaven operationeel		€ 142.707

Begroting 2024	Doorkijk 2025	Doorkijk 2026	Doorkijk 2027
€ 32.428	€ 33.076	€ 33.738	€ 34.413
€ 64.023	€ 65.304	€ 66.610	€ 67.942
€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000
€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
€ 3.600	€ 3.600	€ 3.600	€ 3.600
€ 500	€ 500	€ 500	€ 500
€ 605	€ 605	€ 605	€ 605
€ 150	€ 150	€ 150	€ 150
€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
€ 12.000			
€ 131.366	€ 121.235	€ 123.203	€ 125.210

Project nummer	VERPLICHTINGEN	Begin datum	Eind datum	Toegekende bijdrage	Prognose 2023
22/01	KIWI programma KIWI Climate Game Changers (NWB Fonds)	1-6-2022	31-12-2024	€ 800.000	
	Prognose nieuwe KIWI programma * De raming voor het nieuwe KIWI programma is onder voorbehoud van nadere besluitvorming en evaluatie van het lopende KIWI programma				
	Projecten				
16-04	Mozambique Estamos Juntos (Wetterskip Fryslan)	1-1-2017	31-12-2022	€ 299.000	
19-09	KIWI programma (NWB Fonds)	1-1-2020	31-12-2022	€ 305.517	
21-01	DWA Indonesie overbruggingsperiode	24-6-2021	1-7-2022	€ 90.150	
21/02	Focal point Nbs + pilots Ghana (Wereld Waternet/Aa en Maas)	25-6-2021	31-12-2023	€ 210.000	
22/02	Blue Deal YEP programma 2022-2024 (Blue Deal)	1-9-2022	1-7-2024	€ 220.000	
22/03	NWB award (NWB Fonds)	1-7-2022	31-12-2026	€ 35.000	€ 9.000
22/04	BD Kenia drinking from rivers (Wereld Waternet)	1-11-2022	31-12-2023	€ 99.799	
22/05	Tanzania FarmTree tool (Wereld Waternet)	1-12-2022	31-12-2024	€ 143.343	
22/06	BD Burkina Faso reforestation (Wereld Waternet)	1-1-2023	31-12-2024	€ 78.100	
22/07	BD Ethiopie Waste Water wetlands (Wereld Waternet)	1-1-2023	31-12-2025	€ 217.000	
22/08	Platform CEP eilanden (Hollands Noorderkwartier)	1-1-2023	31-12-2023	€ 24.940	
23/01	Tanzania Waterfund (Wereld Waternet)	1-3-2023	31-12-2023	€ 25.000	€ 25.000
23/02	BD eSwatini Climate Smart Agriculture (Vechtstromen)	1-3-2023	1-7-2024	€ 25.000	€ 25.000
23/03	BD Zuid Afrika Colwami (Rivierenland)	1-5-2023	31-12-2023	€ 27.664	€ 27.664
23/04	BD Ghana dammen (Aa en Maas)	1-6-2023	1-6-2024	€ 20.000	€ 20.000
23/05	Focal Point NbS doorontwikkeling (Wereld Waternet)	1-1-2024	1-1-2027	€ 277.500	€ 277.500
23/06	BD Ethiopie Abbay WISE NbS (Wereld Waternet)	1-1-2024	31-12-2024	€ 243.700	€ 243.700
23/07	Laos Luang Namtha (Wereld Waternet)	1-1-2024	31-12-2024	€ 24.943	€ 24.943
23/08	BD Peru Piura (Noorderzijlvest)	1-1-2024	31-12-2024	€ 25.000	€ 25.000
23/09	Focal Point Social Inclusion (Wereld Waternet)	1-1-2024	1-1-2027	€ 277.500	€ 277.500
23/10	Blue Deal YEP programma 2024-2026 (Blue Deal)	1-8-2024	31-8-2026	€ 240.000	€ 240.000
	Prognose nieuwe projecten				
Totaal projectbijdragen				€ 3.709.156	€ 1.195.307
Prognose resultaat 2023 tm 2027					-€ 508.639

Begroting 2024	Doorkijk 2025	Doorkijk 2026	Doorkijk 2027
	€ 800.000		
€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000	
€ 600.000	€ 600.000	€ 600.000	€ 600.000
€ 607.000	€ 1.407.000	€ 607.000	€ 600.000
€ 91.009	-€ 698.860	€ 99.172	€ 104.165

ORGANISATIE

Het NWB Fonds is in 2006 opgericht door de NWB Bank en de waterschappen met als doel het wereldwijd bijdragen aan het verbeteren van waterbeheer. De activiteiten van het fonds, dat op afstand staat van de NWB Bank, zijn gericht op het waarborgen van voldoende en schoon water in een omgeving die beschermd is tegen overstromingen.

Om dit doel zo goed mogelijk te bereiken co-financiert het NWB Fonds sinds de oprichting in 2006 internationale samenwerkingsprojecten (van overheid tot overheid) van de Nederlandse waterschappen. Met de financiering vanuit het NWB Fonds helpen we waterschappen bij het beantwoorden van de groeiende vraag naar hun expertise bij het oplossen van mondiale watervraagstukken. Sinds 2014 opereren waterschappen gezamenlijk onder de naam Dutch Water Authorities.

Het NWB Fonds is een vermogensfonds van en voor de waterschappen. Het stamvermogen van het fonds is circa € 20,5 miljoen. Vanuit de rente-inkomsten op dit vermogen heeft het NWB Fonds jaarlijks circa € 825.000,- beschikbaar voor de financiering en ondersteuning van internationale samenwerkingsactiviteiten van de Nederlandse waterschappen. Sinds 2008 heeft het NWB Fonds een ANBI-status met RSIN nummer 817.434.719.

BESTUUR

Het bestuur richt zich op de strategie van het fonds en bepaalt het financieringsbeleid. In 2023 is de bestuursamenstelling gewijzigd. Eisse Luitjens heeft het bestuur verlaten omdat hij na de waterschapsverkiezingen niet is teruggekomen als heemraad en dat is een vereiste voor een waterschapszetel in het bestuur van Waterschap Noorderzijlvest. In zijn plaats is Jo Caris van Waterschap Zuiderzeeland toegetreden vanaf 19 september 2023. In de laatste bestuursvergadering van het jaar (11 december 2023) heeft mevrouw Hennie Roorda aangekondigd het bestuur te verlaten in verband met andere drukke werkzaamheden; deze vacature betreft een vrije zetel en zal in de eerste helft van 2024 worden opgevuld. In 2023 bestond het bestuur uit:

Bestuurder	Functie
Luzette Kroon (voorzitter)	Dijkgraaf Wetterskip Fryslan / lid dagelijks bestuur met portefeuillehouder internationaal Unie van Waterschappen
Eisse Luitjens (secretaris) - tot 17 april 2023	Lid dagelijks bestuur Waterschap Noorderzijlvest
Jo Caris (secretaris) - vanaf 19 september 2023	Lid Dagelijks bestuur Waterschap Zuiderzeeland
Tom Meuwissen (penningmeester)	Treasurer NWB Bank
Goos den Hartog - vanaf 1 januari 2023	Heemraad / plaatsvervangend dijkgraaf Waterschap Rivierenland
Hennie Roorda - tot 11 december; daarna vacature	Strategische adviseur waterveiligheid Mini&W

PROGRAMMACOMMISSIE

Het goedkeuren van projectvoorstellen en het toekennen van financiële bijdragen is in handen van een programmacommissie en het programmabureau van de stichting. De samenstelling van de programmacommissie is in 2023 ongewijzigd gebleven en was als volgt:

Lid programmacommissie	Organisatie
Annet Smits	Waterschap Zuiderzeeland
Sonja Bleeker	Partos
Marco Schouten	Agriterra
Judith Kaspersma	Deltares
Peter van den Horn	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Het dagelijks beheer van het fonds ligt bij het programmabureau, bestaande uit Bert van Boggelen (directeur sinds 1 januari 2018) en Marion Wierda (programmamanager sinds 1 februari 2022). Zij worden hierbij geassisteerd door Rishma Chedi (secretariële ondersteuning) en Tom Streng (controller) van de Unie van Waterschappen.

De dienstverleningsovereenkomst tussen het NWB Fonds en de Unie van Waterschappen is in 2023 herzien en opnieuw vastgesteld.

ONDERTEKENING BESTUURSVERSLAG

Ondertekening door het bestuur van het NWB Fonds op 16 september 2024 :

Mevrouw Luzette Kroon (voorzitter)

De heer Tom Meuwissen (penningmeester)

De heer Jo Caris (secretaris)

De heer Goos den Hartog (waterschapslid)

DEEL 2: JAARREKENING

Balans per 31 december 2023 voor resultaatbestemming

Activa	31-12-2023	31-12-2022	Passiva	31-12-2023	31-12-2022
Vaste activa	€ 20.500.000	€ 20.500.000	Eigen vermogen	€ 20.168.671	€ 20.637.182
Leningen u/g	€ 20.500.000	€ 20.500.000	Stamvermogen	€ 20.500.000	€ 20.500.000
Vlottende activa	€ 1.537.634	€ 1.679.104	Conituïteitsreserve	€ 100.000	€ 100.000
Debiteuren	€ 0	€ 0	Algemene Reserve	€ 37.182	€ 860.070
Overige vorderingen en overlopende activa	€ 547.829	€ 607.036	Exploitatieresultaat	-€ 468.511	-€ 822.888
Liquide middelen	€ 989.805	€ 1.072.068	Kortlopende schulden	€ 1.868.962	€ 1.541.921
			Crediteuren	€ 44.116	€ 60.939
			Overige schulden en overlopende passiva	€ 1.824.846	€ 1.480.981
Totaal activa	€ 22.037.634	€ 22.179.104	Totaal passiva	€ 22.037.634	€ 22.179.104

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	Realisatie 2023	Realisatie 2022
Lasten		
Projectbijdragen	-€ 1.165.932	-€ 1.495.020
Bureaunkosten	-€ 164.196	-€ 157.354
	-€ 1.330.128	-€ 1.652.374
Financiële baten		
Rentebaten	€ 861.617	€ 829.486
Exploitatieresultaat	-€ 468.511	-€ 822.888

Het negatieve exploitatieresultaat zal niet worden onttrokken uit de algemene reserve, omdat deze reserve niet toereikend is om het resultaat te dekken. In plaats daarvan zal het negatieve resultaat over 2023 als balanspost 'Resultaat uit voorgaande jaren' worden opgenomen aan de passiva-zijde van de balans in het volgende jaarverslag van 2024.

Teneinde op termijn weer te eindigen met een positief resultaat, zal in de komende jaren scherp worden gestuurd op het beperken van de uitgaven enerzijds en het verwerven van aanvullende inkomsten voor het NWB Fonds anderzijds, binnen de mogelijkheden van de statuten. Hiervoor zal een plan worden uitgewerkt in overleg met de controller van de Unie van Waterschappen, dat kaderstellend is voor nieuwe toekenningen door de programmacommissie. Het streven is om uiterlijk jaarrekening 2026 weer een positief resultaat te kunnen presenteren.

ALGEMENE TOELICHTING OP DE JAARREKENING

De Stichting NWB Fonds is statutair gevestigd te Den Haag. De feitelijke activiteiten worden uitgevoerd vanuit het vestigingsadres aan de Koningskade 40 te Den Haag. Het inschrijfnummer bij het Handelsregister is 27295597.

Het doel van de stichting is vastgelegd in artikel 2 van de Statuten: 'De stichting heeft ten doel het bijdragen aan een verbeterd decentraal beheer en bestuur van watersystemen, een verbeterde bescherming tegen overstroming en een verbeterde zuivering van afvalwater in de wereld. Zij tracht dit doel te bereiken door het verstrekken van financiële bijdragen aan uitsluitend Nederlandse waterschappen en de Unie van Waterschappen.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor Kleine Organisaties-zonder-winststreven (RJK C1). De jaarrekening is opgesteld in Euro (€).

De jaarrekening beslaat een verslaggevingsperiode van een jaar. Het boekjaar loopt van 1 januari tot en met 31 december.

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

De huidige jaarrekening 2023 is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor Kleine Organisaties-zonder-winststreven (RJK C1). Dit betekent dat de lasten die verband houden met subsidietoekenningen volledig worden verantwoord in het jaar waarin wordt besloten tot het doen van de subsidietoekenning. Als bij het bestuur informatie bekend wordt die leidt tot het (naar verwachting) lager vaststellen van de subsidie, dan wordt de subsidielast met dit bedrag verminderd.

Schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen, de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden jaarlijks beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

In het bijzonder doen schattingen zich voor bij het op basis van gesprekken met en voortgangsverslagen van subsidieontvangers en andere informatie, schatten van het subsidiebedrag dat uiteindelijk zal worden toegekend. Als dit bedrag lager is dan de oorspronkelijke subsidietoekenning, dan wordt de subsidieverplichting met dit bedrag verminderd.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten beleggingen in een perpetuele AT1 lening aan de NWB Bank, handels- en overige vorderingen, liquide middelen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige overlopende passiva. De stichting maakt géén gebruik van afgeleide instrumenten (derivaten).

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Algemeen

De waarderingen van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Financiële vaste activa

Het stamvermogen is sinds 3 mei 2016 belegd in een perpetuele AT1 lening aan de NWB Bank. De rente is 4,025% per jaar met een oorspronkelijke rentevaste periode van 15 jaar. Het stamvermogen van de stichting bestaat uit giften van de NWB Bank, intentioneel tot een bedrag van maximaal € 25.000.000. In de periode 2007 – 2014 is dit in vier stappen opgebouwd tot € 20.500.000. De stichting heeft geen in rechte afdwingbare vordering op de NWB Bank tot ontvangst van het verschil tussen de intentioneel toegezegde bijdrage en de ontvangen bijdrage. Om die reden is geen vordering opgenomen.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, inclusief de transactiekosten indien materieel. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde en staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking.

Eigen vermogen

De stichting onderscheidt het stamvermogen en de continuïteitsreserve. Het stamvermogen is hiervoor toegelicht bij de post Financiële vaste activa. De continuïteitsreserve is in overeenstemming met een bestuursbesluit van 31 mei 2021 gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn en om calamiteiten op te vangen. Dit geldt niet voor negatieve resultaten uit voorgaande jaren. De algemene reserve wordt aangehouden om hieraan het positieve resultaat te doteren of een negatief resultaat te onttrekken.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

GRONDSLAGEN VOOR BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Baten

Baten worden verantwoord wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Alle financiële baten en lasten inzake de beleggingen worden in de staat van baten en lasten verantwoord.

Lasten

Lasten worden verantwoord wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Dit betekent dat de lasten die verband houden met subsidietoekenningen volledig worden verantwoord in het jaar waarin wordt besloten tot het doen van de subsidietoekenning. Als het bestuur informatie bekend wordt die leidt tot het (naar verwachting) lager vaststellen van de subsidie, dan wordt de subsidielast met dit bedrag verminderd.

TOELICHTING OP DE BALANS

Verloopstaat activa en passiva	Stand per 1-1-2023	Mutaties bij	Mutaties af	Stand per 31-12-2023
ACTIVA				
Leningen u/g	€ 20.500.000	€ 0	€ 0	€ 20.500.000
Totaal vaste activa	€ 20.500.000	€ 0	€ 0	€ 20.500.000
Vlottende activa:				
Debiteuren	€ 0			€ 0
Overige vorderingen en overlopende activa	€ 607.036			€ 547.829
Liquide middelen	€ 1.072.068			€ 989.805
Totaal vlottende activa:	€ 1.679.104			€ 1.537.634
Totaal activa	€ 22.179.104	€ 0	€ 0	€ 22.037.634
PASSIVA				
Stamvermogen	€ 20.500.000	€ 0	€ 0	€ 20.500.000
Algemene reserve	€ 860.070		€ 822.888	€ 37.182
Continuïteitsreserve	€ 100.000	€ 0	€ 0	€ 100.000
Resultaat voorgaand boekjaar	-€ 822.888			
Resultaat huidig boekjaar				-€ 468.511
Totaal eigen vermogen	€ 20.637.182	€ 0	€ 822.888	€ 20.168.671
Crediteuren	€ 60.939			€ 44.116
Overlopende schulden en overlopende passiva	€ 1.480.981			€ 1.824.846
Totaal kortlopende schulden	€ 1.541.921			€ 1.868.962
Totaal passiva	€ 22.179.104			€ 22.037.634

Het resultaat over 2022 van € 822.888 is in overeenstemming met het bestuursbesluit onttrokken uit de algemene reserve.

De perpetuele AT1 lening van € 20.500.000 aan NWB Bank per 3 mei 2016 heeft een onbepaalde looptijd en een vaste rente van 4,025%.

De vorderingen ad € 547.829 hebben betrekking op nog te ontvangen rente van de NWB Bank.

De kortlopende schulden (€ 1.868.962) hebben voor € 1.824.846 betrekking op toegezegde, maar nog niet uitbetaalde projectbijdragen. Dit saldo is een optelling van de eindsaldi van alle lopende projecten per 31-12-2023. Voor een overzicht hiervan verwijzen wij naar het hoofdstuk Overzicht projecten.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Specificatie van de projectbijdragen

Projectnr	Project	Realisatie 2023	Realisatie 2022
16-03	Indonesië - DWA-Indonesia		
16-04	WF-Mozambique Estamos Juntos		-€ 12.874
19-04	Blue Deal Impulsproject leren en professionaliseren		
19-05	Blue Deal Impulsproject Communicatie		
19-09	KIWI programma		-€ 32.740
20-02	YEP Bijdragen Blue Deal YEP 2020-2021		
21-01	DWA Indonesie overbruggingsperiode		€ 5.596
21-02	Project 21-02 Focal point NBS en pilots	-€ 3.870	
21-03	Project 21-03 Centraal America		
22-01	Project 22-01 KIWI climate game changers	-€ 30.000	€ 800.000
22-02	Project 22-02 Blue Deal YEP 2022-2024	-€ 29.340	€ 220.000
22-03	Project 22-03 NWB Award	€ 5.000	€ 5.000
22-04	Project 22-04 Kenia	€ 53.144	€ 46.655
22-05	Project 22-05 Tanzania Farm Tree	€ 15.440	€ 143.343
22-06	Project 22-06 Burkina Faso		€ 78.100
22-07	Project 22-07 Ethiopië Waste Water		€ 217.000
22-08	Project 22-08 Platform CEP Eilanden		€ 24.940
23-01	Project 23-01 Tanzania Waterfund	€ 25.000	
23-02	Project 23-02 BlueDeal eSwatini Climate Smart Agriculture	€ 25.000	
23-03	Project 23-03 BlueDeal South Africa Colwami	€ 27.664	
23-04	Project 23-04 BlueDeal Ghana dammen	€ 19.250	
23-05	Project 23-05 Focal Point NBS doorontwikkeling	€ 277.500	
23-06	Project 23-06 Ethiopia Abbay WISE NBS	€ 243.700	
23-07	Project 23-07 Laos Luang Namtha	€ 24.943	
23-08	Project 23-08 BlueDeal Peru Piura	€ 25.000	
23-09	Project 23-09 Focal Point NBS Social Inclusion	€ 277.500	
23-10	Project 23-10 BlueDeal YEP programma 2024-2026	€ 210.000	
Totaal		€ 1.165.931	€ 1.495.020

SPECIFICATIE BUREAUKOSTEN

	Realisatie 2023	Realisatie 2022
Personeelskosten	125.391	135.085
Stichtingskosten	37.202	21.285
Communicatiekosten	436	303
Reis- en verblijfskosten	1.167	681
Totaal	164.196	157.354

SPECIFICATIE FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

	Realisatie 2023	Realisatie 2022
Rente perpetuele AT1 lening	825.125	825.125
Rente betaalrekening	36.492	4.361
Totaal	861.617	829.486

In 2016 is overgestapt op een perpetuele AT1 lening met een 15 jarig vast jaarlijks rendement van 4,025%.

OVERZICHT PROJECTEN

Lopende projecten 2021

Projectnr	Projectomschrijving	Toekenning 2021	Betalings 2021 + 2022	Eindstand projecten 31-12-2022	Betaald 2023	Vrijval 2023	Nog te ontvangen in 2023	Eindstand projecten 31-12-2023
2102	Focal Point NBS	€ 210.000,00	€ 84.000,00	€ 126.000,00	€ 84.000,00	€ 3.869,87		€ 38.130,13

Lopende projecten 2022

Projectnr	Projectomschrijving	Toekenning 2022	Toekenning 2023	Betalings 2022	Betalings 2023	Vrijval 2023	Nog te ontvangen in 2023	Eindstand projecten 31-12-2023
2201	KIWI Climate Game Changers	€ 800.000,00		€ 16.310,59	€ 341.595,56	€ 30.000,00		€ 412.093,85
2202	Blue Deal YEP 2022-2024	€ 220.000,00		€ -	€ 160.000,00	€ 29.339,90		€ 30.660,10
2203	NWB Award	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00			€ -
2204	Kenia social search	€ 46.655,00	€ 53.144,00	€ 70.000,00	€ 16.655,00			€ 13.144,00
2205	Tanzania Farm Tree tool	€ 143.343,00	€ 15.440,25					€ 158.783,25
2206	Burkina Faso reforestation	€ 78.100,00		€ 40.000,00				€ 38.100,00
2207	Ethiopië Waste Water wetlands	€ 217.000,00		€ 80.000,00				€ 137.000,00
2208	Platform CEP eilanden	€ 24.940,00		€ 20.000,00				€ 4.940,00

Nieuwe projecten 2023:

Projectnr	Projectomschrijving	Toekenning 2022	Toekenning 2023	Betalings 2022	Betalings 2023	Vrijval 2023	Nog te ontvangen in 2023	Eindstand projecten 31-12-2023
2301	Project 23-01 Tanzania Waterfund		€ 25.000,00		€ 20.000,00			€ 5.000,00
2302	Project 23-02 BlueDeal eSwatini Climate Smart Agriculture		€ 25.000,00		€ 20.000,00			€ 5.000,00
2303	Project 23-03 BlueDeal South Africa Colwami		€ 27.664,00		€ 20.000,00			€ 7.664,00
2304	Project 23-04 BlueDeal Ghana dammen		€ 20.000,00		€ 16.000,00	€ 750,00		€ 3.250,00
2305	Project 23-05 Focal Point NBS doorontwikkeling		€ 277.500,00		€ 92.500,00			€ 185.000,00
2306	Project 23-06 Ethiopia Abbay WISE NBS		€ 243.700,00					€ 243.700,00
2307	Project 23-07 Laos Luang Namtha		€ 24.943,00					€ 24.943,00
2308	Project 23-08 BlueDeal Peru Piura		€ 25.000,00					€ 25.000,00
2309	Project 23-09 Focal Point NBS Social Inclusion		€ 277.500,00					€ 277.500,00
2310	Project 23-10 BlueDeal YEP programma 2024-2026		€ 240.000,00			30000		€ 210.000,00

Totaal nog te betalen kosten nieuwe projecten 2023 (#18501)

€ 987.057,00

Totaal nog te betalen kosten lopende projecten 2021

€ 38.130,13

Totaal nog te betalen kosten lopende projecten 2022

€ 794.721,20

Totaal overige schulden en overlopende passiva

€ 4.936,80

€ 1.824.845,13

WET NORMERING TOPINKOMENS

TABEL 1A 2023

Tabel 1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

Gegevens 2023	
bedragen x € 1	Bert van Boggelen
Functiegegevens⁵	Directeur
Aanvang ⁶ en einde functievervulling in	01.01.2023 – 31.12.2023
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷	0.2042
Dienstbetrekking? ⁸	Nee
Bezoldiging⁹	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	31.200
Beloningen betaalbaar op termijn	0
<i>Subtotaal</i>	<i>31.200</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰	45.537
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag ¹¹	0
Bezoldiging	31.200
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan ¹²	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling ¹³	N.v.t.
Gegevens 2022¹⁴	
bedragen x € 1	Bert van Boggelen
Functiegegevens⁵	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in	01.01.2022 – 31.12.2022
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷	0.2042
Dienstbetrekking? ⁸	Nee
Bezoldiging⁹	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	31.200
Beloningen betaalbaar op termijn	0
<i>Subtotaal</i>	<i>31.200</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰	44.107
Bezoldiging	31.200

TABEL 1D 2023

Gegevens 2023	
NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
Luzette Kroon	Voorzitter
Eisse Luitjens (tot 17 april 2023)	Secretaris
Jo Caris (vanaf 19 september 2023)	Secretaris
Tom Meuwissen	Penningmeester
Goos den Hartog (vanaf 1 januari 2023)	Bestuurder
Hennie Roorda (tot 11 december 2023)	Bestuurder

Tabel 1d: topfunctionarissen met een totale bezoldiging van €1.900 of minder

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen. Tabellen 1b, 1c, 1 e , 1f, 1g en 2 waren over 2023 niet van toepassing.

Fouterstel WNT tabellen 2017 en 2020 uit jaarverslag 2022

Per brief d.d. 30 oktober 2023 met kenmerk 2023-0000629764 heeft de Eenheid Toezicht en WNT van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het oordeel gedeeld met de Stichting NWB Fonds dat er in het jaarverslag van 2022 twee fouten zijn geconstateerd in de betreffende WNT tabellen van de jaren 2017 en 2020. In deze brief wordt verzocht om het fouterstel op te nemen in het jaarverslag van 2023.

Het betreft een tweetal fouten met betrekking tot de WNT-verantwoordingen van de jaren 2017 en 2020. Middels onderstaande toelichting herstellen wij de volgende toelichting en verklaring:

- WNT-verantwoording tabel 1a 2017: Stichting NWB Fonds heeft in haar WNT-verantwoording 2017 ten aanzien van de heer H.J. Loijenga onder subtotaal van de bezoldiging een verkeerd bedrag opgenomen. Bij beloning plus belastbare onkostenvergoedingen en bij het subtotaal is het bedrag van €77.849 opgenomen, terwijl bij de totale bezoldiging het bedrag van €79.048 is verantwoord. In onze reactie van 18 oktober 2023 op uw verzoek van 12 oktober 2023 om nadere toelichting is door het NWB Fonds bevestigd dat het subtotaal met het bedrag van €77.849 foutief is en dat dit inderdaad €79.048 moet zijn. Wij verklaren hierbij opnieuw dat per abuis het verkeerde bedrag is opgenomen in de betreffende WNT-verantwoording 2017 en dat het juiste bedrag voor ‘beloning plus belastbare onkostenvergoedingen’ en daarmee ook het subtotaal voor de bezoldiging een bedrag van €79.048 moet zijn.
- WNT-verantwoording tabel 1d 2020: Stichting NWB Fonds heeft in haar WNT-verantwoording 2020 ten onrechte de naam van mevrouw L. Kroon als voorzitter van het bestuur verantwoord was, terwijl de heer H. Pieper de daadwerkelijke voorzitter was in 2020. De naam van de topfunctionaris is derhalve onjuist verantwoord. In onze reactie van 18 oktober 2023 op uw verzoek van 12 oktober 2023 om nadere toelichting is door ons bevestigd dat per abuis mevrouw L. Kroon is verantwoord in plaats van de heer H. Pieper. Wij verklaren hierbij opnieuw dat dit per abuis verkeerd is gegaan.

Conform het verzoek van de Eenheid Toezicht WNT d.d. 30 oktober 2023 treft u hieronder de gecorrigeerde WNT-verantwoording 2020 waarin de heer H. Pieper is verantwoord als voorzitter.

TABEL 1D 2020 (GECORRIGEERD)

Gegevens 2020	
NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
Hein Pieper	Voorzitter
Eisse Luitjens	Secretaris
Ron Walkier	Penningmeester
Hennie Roorda	Bestuurder
René Grotenhuis	Bestuurder

Tabel 1d: topfunctionarissen met een totale bezoldiging van €1.700 of minder

Topfunctionarissen inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een totale bezoldiging van €1.700 of minder

ONDERTEKENING JAARREKENING

De jaarrekening is vastgesteld in de bestuursvergadering van 16 september 2024.

Ondertekening door het bestuur en directeur van het NWB Fonds:

Mevrouw Luzette Kroon (voorzitter)

De heer Tom Meuwissen (penningmeester)

De heer Jo Caris (secretaris)

De heer Goos den Hartog (waterschapslid)

De heer Bert van Boggelen (directeur)

